

Sevgiye dair

- **Sevgi ve Dostluk** (Doç. Dr. İsmail Karagöz)

Ruh ve bedenden oluşan insanı Allah, bir takım duygularla yüklemiştir. Bu duygulardan birisi de “sevgi”dir. Renkleri, şekilleri, ırkları, cinsiyetleri ve kabiliyetleri farklı olduğu gibi **insanların sevgileri ve sevdikleri şeyler de farklıdır**. Kimi insanlar, seyahati, yüzmeyi ve sporu; kimi insanlar okumayı, öğrenmeyi, çalışmayı ve üretmeyi; kimi insanlar çok konuşmayı ve sohbet etmeyi; kimi insanlar da malı, mülkü, makam ve şöhreti sever.

Diğer yeteneklerinde olduğu gibi “sevgi” yeteneği de insanda olumlu veya olumsuz yönde gelişebilir. Ailenin, çevrenin, kültürün, eğitim ve öğretimin etkisiyle insandaki “sevgi” iyi şeylere de kötü şeylere de yönelebilir.

“İnsanlar için bir hidayet rehberi” (Bakara, 2/185) olan **Kur’ân**, her konuda olduğu gibi “sevgi” konusunda da **insanı “en doğru olan yola götürür”** (İsra, 17/9).

Allah’ı sevmek

İnsanın Allah’ı sevmesi; Allah’ın emir ve yasaklarına, kaza ve kaderine razı olması, O’na itaat etmesi ve dinî görevleri yerine getirmeye itina göstermesi ile belli olur.

Kur’ân’da, “İnsanlar arasında Allah’ı bırakıp da O’na ortak koşanlar vardır. Onları, Allah’ı severcesine severler. **Mü’minlerin Allah’a olan sevgisi daha güçlü bir sevgidir...**” (Bakara, 2/165) denilmiş ve “seve seve yiyeceği yoksula, yetime ve esire yedirip” (İnsan, 76/8) “**Biz size sırf Allah rızası için yediyoruz. Sizden bir karşılık ve bir teşekkür beklemiyoruz.**” (İnsan, 76/9) diyen müminler “iyiler” (ebrâr) ve “Allah’ın kulları” (ibâdallah) olarak övülmüş ve kendilerine cennet ve nimetleri vaat edilmiştir.

Sevgi; özveri, fedakârlık sabır, tahammül, itaat, çalışma ve salih ameller ister. Yüce Allah, Kur’ân’da; kendisini seven insanları şöyle tanıtmıştır:

“Ey iman edenler! Sizden kim dininden dönerse, (bilin ki) Allah onların yerine öyle bir topluluk getirir ki, **Allah onları sever, onlar da Allah’ı severler. Onlar mü’minlere karşı alçak gönüllü, kâfirlere karşı güçlü ve onurludurlar. Allah yolunda cihad ederler.** (Bu yolda) hiçbir kınayıcının kınamasından da korkmazlar. İşte bu, Allah’ın bir lütfudur. Onu dilediğine verir. Allah, lütfu geniş olandır, hakkıyla bilendir.” (Mâide, 5/54)

Allah’ı seven ve O’nun sevgisine ulaşmak isteyen insanın bu uğurda hiçbir fedakârlıktan kaçınmaması ve bu sevgiye hiçbir şeyi engel yapmaması gerekir. Şu âyet bu gerçeği ifade etmektedir:

“De ki: “**Eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, aşiretiniz, kazandığımız mallar, kesada uğramasından korktuğunuz bir ticaret ve beğendiğiniz meskenler size Allah’tan, peygamberinden ve O’nun yolunda cihattan daha sevgili ise**, artık Allah’ın emri gelinceye kadar bekleyin! Allah, fasık topluluğu doğru yola erdirmez.” (Tevbe, 9/24)

Allah için sevmek

Peygamberimiz (sav) kıyamet günü arşın gölgesinde gölgelenecek olan yedi sınıf insandan bir sınıfının “**Allah için birbirini seven kimseler**” olduğunu haber vermiştir. (Buhârî)

“Kim Allah için sever, Allah için kızar, Allah için verir ve Allah için men ederse (o kimsenin) imanı kemale ermiştir.” (Ebu Dâvûd)

“Biriniz **kendisi için sevdiğini kardeşi için sevmedikçe** (gerçek manada) iman etmiş olamaz.” (Ahmed)

Allah sevgisini artırabilmek için; Allah’ı çok iyi tanımak ve Allah’ın rızasını her şeyin üstünde tutmak gerekir.

İnsanın Allah’ı sevmesinin alâmeti;

- Allah’a kavuşmayı sevmesi, ölümden korkmaması,
- Allah’a iman edip itaat etmesi, inkâr ve isyan etmemesi,
- Gönlü, zihni ve dili ile daima Allah’ı zikretmesi,
- Kur’ân’ı, Peygamberi ve Allah’ın sevdiklerini sevmesi,
- İsteklerini yalnız Allah’a arz etmesi,
- Allah’a isyan olan söz, fiil ve davranışlarına üzülməsi,

- İbadetin nefesine ağır ve zor gelmemesi,
- Allah'a ibadet ve itaat edenlere karşı **şefkatli ve merhametli**, kâfir ve asilere karşı onurlu ve zorlu olması,
- Mal ve mülkünden Allah için harcaması, sevdiğini Allah için sevmesi, kızdığına Allah için kızması,
- **Allah'tan gelene razı olması.**

Peygamberi sevmek

Allah'ın müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdiği Peygamberleri özellikle bütün insanlığın Peygamberi Hz. Muhammed (sav)'i sevmek Allah'ı sevmenin bir sonucudur. Peygamberi sevmek; Kur'ân ve sünnette yer alan hükümleri uygulamak, Hz. Muhammed'i kendine örnek ve önder, Kur'ân'ı da rehber edinmekle mümkün olur. Onu seven Allah'ı sevmiş, ona uyan Allah'a uymuş olur.

“De ki: **“Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki, Allah da sizi sevsin** ve günahlarınızı bağışlasın. Çünkü Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.” (Âl-i İmrân, 3/31)

“Allah'a ve Peygambere itaat edin ki size merhamet edilsin.” (Âl-i İmrân, 3/132)

“Peygamber, mü'minlere kendi canlarından daha önce gelir. Onun eşleri de mü'minlerin analarıdır.” (Ahzâb, 33/6)

“Seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik.” (Enbiya, 21/107)

“... İşte size Allah'tan bir nur (Muhammed) ve apaçık bir kitap (Kur'an) gelmiştir.” (Mâide, 5/15)

“Andolsun, Allah'ın Resûlünde sizin için; Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı uman, Allah'ı çok zikreden kimseler için güzel bir örnek vardır.” (Ahzâb, 33/21)

“Ey Peygamber! Biz seni bir şahit, bir müjdeleyici, bir uyarıcı; Allah'ın izniyle kendi yoluna çağıran bir davetçi ve aydınlatıcı bir kandil olarak gönderdik.” (Ahzâb, 33/45-46)

“Sen elbette yüce bir ahlâk üzeresin.” (Kalem, 68/4)

“Andolsun, size kendi içinizden öyle bir peygamber gelmiştir ki, sizin sıkıntıya düşmeniz ona çok ağır gelir. O, size çok düşkün, mü'minlere karşı da çok şefkatli ve merhametlidir.” (Tevbe, 9/128)

“Şüphesiz Allah ve melekleri Peygamber'e salât ediyorlar. Ey iman edenler! Siz de ona salât edin, selâm edin.” (Ahzâb, 33/56)

(Peygambere Allah'ın salât etmesi, rahmet etmesi; meleklerin salât etmesi, şanının yüceltilmesini dilemeleri; mü'minlerin salât etmesi ise, dua etmeleri anlamını ifade eder.)

Aile fertlerini sevmek

Karı-koca başlangıçta iki yabancı iken **Allah onların kalplerine evlilik bağı ile “sevgi” ve “merhamet” var ederek** onların birbirlerini sevmelerini ve böylece huzura ermelerini sağlar. Bu sevgi, kendilerinden bir parça olan çocuklarla daha da pekişir. Anne-babaya, **çocuk sevgisi** verilir ve bu sevgi ile çocuklar yetiştirilir. Dolayısıyla ailenin temeli sevgiye dayanır.

“Kendileri ile huzur bulasınız diye sizin için türünüzden eşler yaratması ve aranızda bir sevgi ve merhamet var etmesi de O'nun (varlığının ve kudretinin) delillerindedir. Şüphesiz bunda düşünen bir toplum için elbette ibretler vardır.” (Rûm, 30/21)

“Rabbin, kendisinden başkasına asla ibadet etmemenizi, anaya-babaya iyi davranmanızı kesin olarak emretti. Eğer onlardan biri, ya da her ikisi senin yanında ihtiyarlık çağına ulaşırsa, sakın onlara **“öf!” bile deme;** onları azarlama; onlara tatlı ve güzel söz söyle.)

Onlara merhamet ederek tevazu kanadını indir ve de ki: **“Rabbim! Tıpkı beni küçükken koruyup yetiştirdikleri gibi sen de onlara acı.”** (İsrâ, 17/23-24)

Resûl-i Ekrem (sav) şöyle buymuştur:

“En hayırlınız, ahlâkça en güzel olanınızdır.” (Tirmizî, Müslim)

“İyilik, güzel huydur. Günah, vicdanını rahatsız eden, içinde sakladığın ve insanların duymasını hoşlanmadığın şeydir.” (Tirmizî, Müslim)

“Akrabalar arasında ilişkileri devam ettirmek (sıla-i rahim) ailede sevgi doğurur.” (Tirmizî)

Müminleri sevmek

“Mü'minler ancak kardeşirler. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin. Allah'a karşı gelmekten sakının ki size merhamet edilsin. (Hucurât, 49/10)

“Nefsim kudretinde olan Allah’a yemin ederim ki **iman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe** (gerçek anlamda) **iman etmiş olamazsınız.** Yaptığımız zaman birbirinizi sevebileceğiniz bir şeyi size söyleyeyim mi? Aranızda selamı yayınız.” (Müslim, Ebu Dâvûd)

“**Kişi sevdiği ile beraberdir.**” (Buhârî)

“Benim katımda en sevimliniz, ahlâkça en güzel ve **etrafındakilerle hoş geçineninizdir** ki onlar herkesi sever, herkes de onları sever.” (Beyhâkî)

“Yanı başında **komşusu açken tok yatan** kimse (gerçek manada) mümin değildir.” (Hakîm)

“**Birbirinizle ilgiyi kesmeyin,** birbirinize sırt çevirmeyin, birbirinize kin tutmayın, haset etmeyin, kardeşler olun. Bir müslümanın üç günden fazla kardeşine dargın durup onu terk etmesi helal olmaz.” (Tirmizî, Ebu Dâvûd)

“Küçüğüne merhamet etmeyen, büyüğüne sayı göstermeyen bizden değildir.” (Tirmizî)

“Mümin kardeşinin yüzüne **tebessüm etmen,** iyiliği emretmen, kötülükten men etmen ve bir yabancı bölgede yol göstermen senin için bir **sadakadır.**” (Tirmizî)

Dünya ve ahiret nimetlerini sevmek

Kadınlar, oğullar, yük yük altın ve gümüş, salma atlar, davarlar ve ekinler gibi nefsin şiddetle arzuladığı şeyler **insana süslü gösterildi.** Bunlar dünya hayatının geçimliğidir. Oysa asıl varılacak güzel yer ancak Allah’ın katındadır. (Âl-i İmrân, 3/14)

“Hayır! Siz **dünyayı seviyorsunuz ve ahireti bırakıyorsunuz.**” (Kıyâme, 75/20-21)

“O, **yeryüzünde olanların hepsini sizin için yaratan,** sonra göğe yönelip onları yedi gök hâlinde düzenleyendir. O, her şeyi hakkıyla bilendir.” (Bakara, 2/29)

“**Sevdiğiniz şeylerden Allah yolunda harcamadıkça iyiliğe asla erişemezsiniz.** Her ne harcarsanız Allah onu bilir.” (Âl-i İmrân, 3/92)

“Onlar gaybe inanırlar, namazı dosdoğru kılarlar, kendilerine rızık olarak verdiğimizden de **Allah yolunda harcarlar.** (Bakara, 2/3)
(Allah’a, meleklerle, ahiret gününe, cennet ve cehenneme, kadere inanmak “gaybe iman” konuları arasındadır.)

Affetmeyi ve affedilmeyi sevmek

(Yûsuf), “Ben nefsimi temize çıkarmam, çünkü Rabbimin merhamet ettiği hariç, **nefis aşırı derecede kötülüğü emreder.** Şüphesiz Rabbim çok bağışlayandır, çok merhamet edendir” dedi. (Yûsuf, 12/53)

“Ey iman edenler! **Allah’a içtenlikle tövbe edin.** Umulur ki, Rabbiniz sizin kötülüklerinizi örter, peygamberi ve onunla birlikte iman edenleri utandırmayacağı günde Allah sizi, içlerinden ırmaklar akan cennetlere sokar...” (Tahrîm, 66/8)

“**Rabbinizin bağışına,** genişliği göklerle yer arası kadar olan ve Allah’a karşı gelmekten sakınanlar için hazırlanmış bulunan **cennete koşun.**

Onlar bollukta ve darlıkta Allah yolunda harcayanlar, **öfkelerini yenenler, insanları affedenlerdir.** Allah, iyi ve yararlı işleri en güzel şekilde yapanları sever.

Yine onlar, çirkin bir iş yaptıkları, yahut nefislerine zulmettikleri zaman Allah’ı hatırlayıp hemen **günahlarının bağışlanmasını isteyenler** -ki Allah’tan başka günahları kim bağışlar- ve bile bile işledikleri (günah) üzerinde ısrar etmeyenlerdir.” (Âl-i İmrân, 3/133-135)

Allah’ın sevdiklerini ve hayırlı olan şeyleri sevmek

Neyin hayır neyin şer olduğunu en iyi bilen Allah’tır. Onun için mümin, daima Allah’tan hakkında hayırlı olan şeyleri ister, Allah’tan gelene razı olur ve Allah’ın sevdiği şeyleri sever.

“Savaş, hoşunuza gitmediği hâlde, size farz kılındı. **Olur ki, bir şey sizin için hayırlı iken, siz onu hoş görmezsiniz. Yine olur ki, bir şey sizin için kötü iken, siz onu seversiniz. Allah bilir, siz bilmezsiniz.**” (Bakara, 2/216)

- **Sevgiye dair** (İskender Pala)

Mumun yanına oturmuş, kıpırdanan alevlere içini dökerken yanaklarından yaşlar süzülüyor ve mırıldanıyordu:

-Ey sevgili! Hayalin gözümde, ismin dilimde, sarayın kalbimde... Peki ama nereye kayboldun?!. **Gözlerim her yerde seni arıyor**, hâlbuki işte gözbebeğimsin; **kalbim durmadan seni özlüyor**, hâlbuki işte bağrımın içindedin. Kaybolup gittin desem kalbim beni doğrulamıyor. Çünkü sen onun içinde bir sır gibi kaldın, hiçbir yere ayrılmadın. Yok, gitmedin, hep yanımdasın desem, gözüm beni yalanlayacak, hani nerede sevgili, diyecek. Ne yapacağımı bilemiyorum. Kaybolan ile bulunan, doğru ile yalan arasında şaşkın kalakaldım. Gönlümdeki yangına şahitlik ederek şu alevlerin içinde gülümseyen, şu gözyaşına yansıyan hayalin ne vakit hakikat olacak? Ateş ile su arasında kalan hasretim ne vakit dinecek? Neredesin, kiminlesin, neylersin bilsem!..

Baştan sona hasreti anlatan bu sözleri işitince içimin burkulduğunu, derin bir keder hissettiğimi itiraf etmeliyim. "- Galiba kurt ile kuzu, aslan ile ceylan rollerini değiştiler" dedim içimden. Çünkü bir sevgili, ancak böyle bir durumda içini dökerken yukarıdaki cümleleri söylerdi. Seven ile sevilen arasında olup bitenler değiştikçe kimlikler de değişir, seven ile sevilen rol dönüşümüne uğrarlardı. Bu durumda seven için başlangıcında sevgiliyle ilişkilendirilen, ona benzeyen her şeye ilgi duyuyor, benzemeyenleri bile ona benzetiyor, bundan haz alıyordu. **Mecnun dağda tuzaga ayağını kaptırmış bir ceylan görünce onun gözlerini Leyla'nın gözlerine benzetmiş, sırf bu yüzden avcıyı bekleyip diyetini ödeyerek onu serbest bırakmıştı.** "Niçin böyle yaptın?" dediklerinde ise "Leyla'ya benzeyen birine zulüm yaraşık değildir!" cevabını vermişti. Mecnun o vakit Leyla'nın aşkının henüz başlangıcında olduğu için böyle davranmıştı. Çünkü **sevgi kemale erince seven, mükemmelliğin yalnızca sevgilide olduğunu fark eder ve artık ona benzer bir şey bulamaz. Tıpkı bunun gibi sevginin başlangıcında seven feryat figan eder, ağlayıp inler, yanar yakılır, kalbindeki ateşin dumanı ağzından ah olarak çıkar. Ama sevgi kemale erip de sevenin varlığını ele geçirince artık inlemeler ve ağlamalar son bulur, seven latif bir cisme dönüşür; kusurluluk biter, paklık başlar.** Yani ateşin alevi büyüdüğü vakit dumanı azalır, hatta kaybolur gider. Bu durumda sevilen seven için kesif bir dumana dönüşür. Hem de bütün alevi örten bir duman.

Hayal ile gerçek arasındaki sevgilin hikâyesine dalınca birden şehrimi özlediğimi hissettim. Sevgi bana şehri hatırlatmıştı. Belki de sevgi şehri özlemektir. Çünkü şehirler sevgililer gibi sevgileri de saklar, perverde eder. Birden fark ettim ki düşündüklerim yüzünden gönlüm hassaslaşmış, yüreğimin titremesi iki katına çıkmıştı. **Sevgi hatıraları yenilemek, eski dostları yeniden görmeyi arzulamaktı** herhalde. Çünkü bunu hayal ederken bile sevgi insanın içini ısıtıyor, huzur veriyordu. **Hayat sevgiyle yaşanmalıydı.**

Bir ara "-Acaba aslan da ceylanın yurduna varırken seviniyor mudur?" diye içimden geçirdim. Acaba onun dışında sevgisini yitirdiğini, ona varınca da sevgiyi bulmayı umduğunu söyleyebilir miydim?!. Hani herkes için matem olan yurt, seven için bayram, herkese Muharrem olan günler sevene Zilhicce olur gibi... Zeliha'nın, bütün adların içine Yusuf'un adını gizlemesi gibi... Sevgili adını diğer adları söylediğinden daha sıcak bir içtenlikle söylemek, sevgi kelimesini başka kelimelerden farklı telaffuz etmek, sevgi derken sanki yüreğinin bir parçası da ağzından birlikte dökülmek, sevgilin kalbiyle sevenin kalbi arasında bir ilmeğe bağlanmak gibi...

O zaman düşündüm. Sevenin özünde taşıdığı cevher neydi de sevgili o cevhere yansıyor? Seven, sevgiliyle olmaktan menfaat uman değil, menfaatini sevgiliyle olmaktan umandı çünkü. **Sevdiğini söyleyenlerin çoğu ancak sevgilin bezirgânları, hakiki seven ise onun satışa çıkarılmış metaydı.** Sevgili ona "- Gel kendini ben eyle!" dese derhal feda olur; çünkü ona muhtaçtır. Eğer seven kendini hakikaten o eylese belki o da kendini seven eylemeye yönelir. Eğer sevilen kendini seven eylese, bilinsin ki sevgide ihtiyaç içinde kalmış demektir. Eğer seven kendini sevgili eylese tamamlanma sevilende gerçekleşmiş; böylece her şey sevilen olmuş sayılır. O vakit **niyaz aradan kalkar her şey naz olur.** İhtiyaç aradan gider sevgide kendine yeterlilik başlar. Fakirlik kaybolur, zenginlik gelir. Velhasıl her şey bir çare olur, çaresizliğin adı yeryüzünden silinir!..

Bütün bunları düşündükten sonra bir karara vardım. Seven sevdiğini bir sevgili, bir canan sanırsa yanılır; oysa bilmelidir ki **sevilen sevenin cananı değil bizzat canıdır.**

Ey büyük üstad, **ey Fuzulî!.. Sen Leyla ile Mecnun'u yazmasan, cihanda sevgi adı eksik kalırdı!..** Değil mi ki söyledin:

Cânı kim cânânı için sevse cânânın sever
Canı için kim ki cânânın sever cânın sever

- **Fuzulî** (Necmettin Hacıeminoğlu)

Fakr mülkün dut ger istiğnâda istersen kemâl Saltanatdan geç kim ol vâdîde çohdur ihtiyâc	Eğer zenginlikte en yüksek noktaya ulaşmak istiyorsan fakirlik ülkesini tut. Sultanlıktan vaz geç, zira o sahada daha çok şeye ihtiyacı vardır.
Çekme taht-ü-tâc kaydın bî-ser-ü pâlık gözet Kim ayağa bendedür taht-ü belâdur başa tâc	Taht ve tac derdini çekme, başı ve ayağı serbest olmayı tercih et. Zira, taht ayak bağıdır, tac da baş belasıdır.
Terk-ü-tecrîd ihtiyâr et kim diyâr-ı ışkda Fakr bâzârına esbâb-ı fenâdandur revâc	Dünya nimetlerini terk et ve ondan uzaklaş. Zira, aşk diyarında fanilikten dolayı, fakirlik pazarı revaçtadır.
Ey Fuzûlî men melâmet mülkünün sultâniyam Berk-ı âhum tâc-ı zer sîm-i sirişküm taht-ı âc	Ey Fuzuli ben melamet ülkesinin sultanıyım. Ahımın şimşegi bir altın tac, göz yaşımın gümüşü de fildişinden tahttır.

o **Usul usul** (*İlhan Geçer*)

Özlem rıhtımında gün akşam oldu Sarı küreklere gel usul usul Güzelim leylâklar saçımı yoldu Dağıt hüznleri gül usul usul >	Odalar şenlensin ayak sesinle Aynı saksılarda büyü benimle Mutluluğa dönük şarkımı söyle Kopsun sevincinden tel usul usul
Yağmur ol göklerden yağ ellerime Ayışığı gibi vur yollarıma Nazlı kuşlar gibi kon dallarıma Sevda sepetime dol usul usul	Katmer katmer açıl gönül bahçemde Bir ipek çevre ol fakir bohçamda Mecnun'um Leylâ'sın dertli lehçemde Kapımı yeniden çal usul usul

o **Kalbdeki sırlar** (*Dr. Hâluk Nurbaki*)

“Allah, onların kalblerini ve kulaklarını mühürlemiştir. Gözleri üzerinde de bir perde vardır. Onlar için büyük bir azap vardır.” (Bakara, 2/7)

Kur'an-ı Azim, bu âyette insanı en derin yerinden, en öz noktasından tarif ediyor. Neden insanlar imana koşmuyorlar, onların akılları yok mu? İşte bu âyet bu soruyu cevaplıyor: Belki onların akli var, fakat kalbleri yok.

Bu âyette verilen ilâhî mesajlar:

- Göz ve kulak gibi iki temel duygu uzvunun, kalbe yakın ilgisi vurgulanıyor.
- **Kalbin bir idrak merkezi olduğu**, ilâhî kudretin onu mühürlemesi halinde gerçeklerin bilinemeceği dile getiriliyor.
- Göz, kulak ve kalb çalışıyor sanıldığı halde onun özündeki **değerlendirme kabiliyeti** kayboluyor.
- İnsanı insan yapan kalbdeki duygudur.
- Göz ve kulak, görme ve duyma vazifesi yanında, **yargı ve idrak hassasına** da sahip bulunmaktadır.

Kalb yapı bakımından, göğüs boşluğunda yumruk kadar bir organ değildir. Aksine vücudun en uzak hücrelerine kadar uzantısı devam eden çok değişik bir organdır. Zira **damar** dediğimiz organlar kalbe monte edilmiş borular değildir. Bizzat **kalbin uzantılarıdır**.

Diyelim ki ders çalışmaya başladınız, Kalb kendinin bir uzantısı olan hafıza merkezlerindeki damarları hemen genişletecektir ve o anda istirahat halinde olan midenizin damarları hemen daralacaktır. O sırada bir bardak süt içseniz, bu defa mide damarlarınız yeniden âhenkli bir genişliğe kavuşacaktır. **Diyelim, koşacaksınız, kaslarınız çok kan isteyecek. Kalbiniz hemen dakikadaki akışımı hızlandıracaktır.** Böyle her an, bir âhenkli hesabın hikmeti, ona verilen Hay sırrının bir tecellisidir.

Daha ilginç, damar uzantıları ile kalb, vücudun iki noktasında açık kapılar önüne kadar gider. Bunlar **akciğerler ve böbreklerdir**. Bu kapılardan birincisinde kanın oksijeni, ikincisinde besin artıkları

artılır. Bu işlem ise akıl almaz bir basınç ayarlamasıyla başılır. Kalb bu kapılarda minicik bir basınç hatası yapsa, ya kanımız dışarı fırlar, ya da kan dokuda kalır, geri dönmez.

Kalb özel bir doku yapısına sahiptir. **Kalb kası hücreleri tek bir hücre gibi senkronize edilmiştir.** Daha ilginç, **kas telleri müthiş bir sinir dokusu ile içiçedir.** Bunun dışında bizzat kalb kası içinde ve **kalbin üst kısmında iki tane sinir merkezi, yine kalb duvarları arasında bir sinir demeti vardır. Bu üç sinir merkezi adeta birer minik beyin gibidir.** Kalbin beyin ile ilgili ayrı bir siniri olmasına rağmen, **kalb ayrı ve müstakil bir beyin sistemine sahiptir.** Birçok fizyologlar, kalbin her hücresinin sinir hücresi gibi elektrik üretip, görev yapabildiğini kabul ederler. **Beyinden gelen elektrik kesilse bile, kalb kendi sinir sistemi sayesinde ilâhî görevini aksatmadan sürdürür.**

Kalb zarı da başlı başına ilâhî bir sanat şaheseridir. İki kattan oluşan bu zarın görevi, kalb atarken onu çevredeki organlardan saklı tutmaktır. Bu amaçla, **zarın büyük kanadı, onu göğüs kafesinde asılı tutarken daha içteki zarla arasına belli belirsiz bir sıvı salar.** Bu sıvı koskoca kalb yüzeyine her hücre tarafından **o kadar ayarlı salınır ki, ne kurur ve ne de sulanır.** Eğer bu ayar bozulsa veya kurusa, kalbimiz dikenli tele düşmüş gibi azap çeker. Su artsa kalbin atışlarını güçleştirir.

Kalbin en ilginç yanlarından biri elktro manyetik yapısıdır. Her organ çalışırken bir miktar elektrik akımı yayar. Ancak bu akım diğer dokulara göre kalbte dev bir seviyeye ulaşır. Bu akım kalbin çalışma tarzına göre değiştiğinden, bir kâğıt üzerine grafik şeklinde nakledilir. Bu sayede kalbin sağlıklı çalışıp çalışmadığı da izlenmiş olur. Halk arasında **kalbin elektrosu** denilen olay budur.

Kalb göğüs boşluğuna gelişigüzel konmuş değildir. Aksine bir radar alıcısı gibi, binbir açı hesabı ile monte edilen adeta elektronik bir organdır. **Kalb bu özenli duruşu nedeniyle üç ayrı düzlemde, üç ayrı manyetik alan oluşturur.**

Kalb kanın hayat dolu sihriyle en uzak hücrelere ulaşırken ve de vücudun neresinde bir olay varsa onu tesbit edecek eletronik sistemlere sahiptir. Öyle ise neden vücudun her noktasında merkezi kalbe bağlı bir biomanyetik alan vardır?

Vücutta tüm organlar tek bir sinir teli ile beyne bağlanıp yönetilirken, neden kalbin bizzat içinde minik bir beyin sistemi vardır?

Kalbtteki duygusallık olayına gelince:

Bitkisel sinir sisteminin ötesinde kalbin moral yapılı değişik bir ilgisi olduğu bilinmektedir. Sevdiği ile başbaşa konuşan iki kimse açlık duymaz. Bunun yanında ağrılarını da hissetmez. **Bir kahramanlık, fedâkârlık olayını dinlerken gözleriniz yaşarır. Ayrılıklarda kalb bölgeniz cendere ile sıkılır. Sevgide, göğsünüzde bir sıcaklık hissedersiniz.**

Son yıllarda Rus bilginleri insan vücudunda beyin ve bitkisel sinir sistemi dışında **üçüncü bir sinir sistemi** fikrini ortaya attılar. Bu sinir sisteminin **merkezi kalbtir.** Kalb başlıbaşına ayrı bir yapı âhengi içinde beyinden çok ötede **duygusal olayları yönetir.**

Vücudumuzda **merkezi sinir sistemi ve beynin tamamı,** kayıtların toplandığı ve hareket emirlerinin faaliyetini sağlayan elektronik kompitür nizamını temsil eder. **Bitkisel sinir sistemi** ise moral etkileri ve nice biyolojik olayları yürüten çok yönlü bir sistemdir. **Üçüncü sistemimiz** ise kalbin temsil ettiği, maddeden mânâya tüm benliğimizi toparlayarak onu elektromanyetik bağlarla hem beyne ve hem de dokulara aktaran yanımızdır.

Yüce Yaradanımız bizi dünyaya gönderirken iki önemli aletle teçhiz etmiş, donatmıştır. Bunlardan ilki, **beyin kompitürlerindeki bilgileri yorumlayan akıldır.** İkincisi ise doğrudan **bilgi üreten ve onu idrak ederek yorumlayan kalbimizdir.** Akılla yalnız bilgileri yorumlayabildiğimiz halde, kalbimizde bilgi üretip idrak edebiliriz. Buna kısaca **duygu** diyoruz. Duygu beyin kompitüründeki bilgi birikimini kullanmaz. **Bilgiyi, idrak dediğimiz ilâhî bir sır içinde üretir.**

Allah'ın akıl ile kavranması mümkün değildir. Zira akıl, beyin kompitürünün, beş duyunun kaydettiği bilgilerle yargıya varır. İhlâs Sûresinde belirtildiği üzere, **Allah'ın zıddı ve benzeri olmadığından akıl onu kavrayamaz. Ancak kalb onu sezer.**

Bu yüzden yine Bakara Sûresi'nin başında iman, **iman-ı gaybî** olarak tarif edilmiştir. Bu yüzden **Kur'an doğrudan kalbe hitap eder** ve onu ancak kalb anlar.

Nitekim her zerrenin Allah'i zikrettiğini akıl görüp sezemez. Zira o atomları görememektedir. Fakat kalb onu zâhirde görmese bile sezer, adeta **ıçığı suyun moleküllerindeki zikri duyar.**

İşte âyet-i kerîmede mühürlenmiş kalble beraber, kulaklardan idrâkin, gözden gerçeği seyreden sırrın yok olmasını tarif, bu hikmetten gelmektedir.

Kalb kendi merkezinden çıkış yaparak bitkisel sinir sistemini kapsayan faaliyeti ile göze ve kulağa ayrı bir duygu idraki vermektedir. Bu, ışığın ve sesin fizik değerleri dışında bir kavramdır. Ayrıca

göz ve kulağın bütün faaliyetlerini içine alan elektromanyetik gücüyle görüleni ve duyulanı derinleştirip, netleştirmektedir.

Bir güzeli ördüğünüz zaman kalbinizdeki manyetik alanın nasıl sarsıldığını ve sonra görme olayının sizi ne denli derin bir idrake yönelttiğini hemen farkedersiniz. Sevdiğinizin sesi hangi fizik ölçüde olursa olsun, onun sizde bıraktığı zevk kavramını izah edebilir misiniz?

Bir yıl önce geçen **duygusal bir olayı okurken ya da dinlerken**, kalbinizin manyetik alanının sarsıldığını ve hemen ardından **gözlerinizden dökülen yaş** hiç izlediniz mi? **Bu mekanizma kalbde doğar ve gözyaşı bezi, kalbin kumandasında salgı salar.** Bu olay kalb çıkışlarının en ilginçidir. Ancak asıl önemli etki, iç sıkıntılarında görülen **göğüsün kalb nahiyesinde başlayan sıkıntıdır.** Bu baskı bir manyetik alan gibi bütün vücudu sarar. Kalbten bitkisel sinir sistemine çıkış yapan etkiler de bir yandan bütün fonksiyonları durdurur, yerinden kalkamayacak kadar **bîtap, iştahsız ve isteksiz oluruz.**

Beynin kompitür ekranına yazılmamış olanlarını hissetme sanatına **önsezi** denir. İç sıkıntısı, ya da mutlu bir olayı sezme, kalbin harika becerilerinden biridir. **Önceden sezme daima kalb bölgesinde gerçekleşir.** Kalb tarafından sezilir.

Hiçbir organın ve maddi ekranın kavrayamayacağı sevgi duygusu, kalbin bir anlamda amacıdır. O elektromanyetik ve sinirsel ihtişamı ile, ön sezisi ile tüm yeteneklerimize hükmetmeye başlayınca göz perdesinin arkasında seyrettiği güzelliğin öylesine cazibesine kapılır ki, **insanın en yüce yanı çıkar ortaya. Sevgi...**

Sevgi ile dolu kalbler, 150.000 km.'lik damar şebekesi ile vücuda kan dağıtırken daha güçlüdür. Damarları daha iyi kompitürize olmuştur, geniş ve rahattır. **Nefret dolu kalbler** spazmlı damarlarla hem kendini ve hem de hayat verdiği hücreleri perişan eder.

Sevgi ilâhî bir tecellî sırrıdır ve ancak yüce Yaradanına imanla kalblerde doğan kutsal bir duygudur.

Allah, evrenin gözbebeği olarak yarattığı insana kendi sırrından kalb mucizesini vermiş ve muhteşem imzasını insan kalbine atmıştır. **Cenab-ı Hakk'ın kalbe attığı bu anatomik imza** aynı zamanda yorumunu yaptığımız âyetin muhteşem bir mucizesidir.

Allah (c.c), *“San’at şaheserim olan bu kalbe imzayı attım. O’nu imanla ve sevgiyle doldurmazsamız mühürlerim”* buyuruyor.

“Kalb mühürlenince gözler gerçeği görmez olur.”

Bir insan bedenindeki 30 trilyon kere, trilyon kere trilyon atom çekirdeği, sonsuz bir zikir halindedir. Onların zikri her madde için ayrı bir müziğin bestesi halinde evrenlere yayılır durur.

“Kulakları mühürlenmişler...”

Havada uçuşan atomların muhteşem müzikleri, vücudumuzun her zerresinden evrene yayılan sonsuz zikirleri (Manyetik Nükleer Rezonans) duymak için **gönülden bir sırrın kulaklara yansımaları** gerekir. Yoksa insanoğlu sessizlik ülkesinde gezer gibidir.

Kalbdaki bu imza, kalb, kanı dakikada 80 defa gerilip atarken, her defasında nabız gibi gerilir, imzayı tablo gibi sergiler ve **milyarlarca kalbte her an bu imza, rakseder durur.**

Gözün manasına perde çekilince, kulak manası ve **gönül mühürlenince gerçekte her şey biter.** O gezer, okur, yazar, müzik bile dinler. Fakat **onun için mesafeler sınırlı, ölçüler dar, müzik bir ses dalgasıdır.** Okuduğu, düşündüğü ise kompitür ekranındaki sayılardır.

Gönül gözü ile görmeyen, bir şey görmüş sayılmaz. Gerçekleri karton film gibi seyredir. Tüm kavgaların, anlaşmazlıkların, sırtlan hırsı ile yaşamının asıl nedeni işte bu mühürlü kalblerdir.

Kalbin ilâhî sırrından açılan pencereyi seyreden, sonsuz güzellikleri, ilâhî sanatı görür. Ve o anda tüm eşyanın zikrini, işitir.

o **Kırgın gönül gazeli** (*Osman Sarı*)

Yitirdim mevsimleri yaz kış erişmez bana Ara öyle uzak ki bakış erişmez bana >	Gökten sağnak boşanır sel alır bir yerleri Yanarım kavrulurum bir damla düşmez bana
Benden yana ne denli dönseniz bile dağlar O yüce başımızdan bir yoldur aşmaz bana	Düşürmüşüm bir kez ortasına bu kentin Başını kaldırıp da kimseler bakmaz bana
Nasıl bir uğultudur uzanır bu bulvarlar Gökler beklediğim ses neden ulaşmaz bana	Bir savaşıdır kalbim böyle şiirler yazmak Çok iyi bilirim ki hiç de yakışmaz bana

o **Yürek gazeli** (*Akif İnan*)

Senin hatıranla beni her akşam Dünyanın kirinden uyar yüreğim >	Düş kazılarımın bulgularını Umut sergisine koyar yüreğim
Bütün varlığımı billur sesine Ve özel rengine boyar yüreğim	Mehtaba çiçeğe ve bulutlara Cennet hayalini oyar yüreğim
Kanadısın zaman nehirlerimin Günleri seninle sayar yüreğim	Çevremi donatan yankılarına Sevdanın izine uyar yüreğim
Değil hayalinden akan sözleri Aklından geçeni duyar yüreğim	Bir gün ki anlarsam kayboluşunu Beni cinnetlere soyar yüreğim

o **Dertlenme** (*Gültekin Sâmanoğlu*)

Kırk yerinden yaralı, yorgun-argın bu kalbe Gönülgözüm saray der; aklım der ki: kulübe.>	Beğendiğim ilk çiçek temelime kök salmış, Belli bir yaştan sonra olunur mu göçebe?
Zaman ne ki, gözleri: gülümseme, gözyaşı, Kahkaha, hıçkırıkla dolmak bilmez bir heybe.	Karamsar kararlarım aslında kaçış değil, Belki naz; (o ne güzel şey) belki de “aşka tövbe!”
Ömürboyu insanın kendisiyle savaşı: Düşlerin, gerçeklerle oynadığı körebe.	Bir bakış, bir “oh” deyiş unutturur eskiyi, Serilmiştir önüne değişik bir alfabe.
Her bulut, bir yağmuru getirmez belki ama; Sessiz kalp ağırları, ıslak buluta gebe.	Daha nasıl ey kalbim, nasıl dertleneceksin? Yetsin bu suskunluğun, yağmasan da gürle be!...

İlgit ilgit esen seher yelleri Esip esip yâre değmeli değil Ak elleri elvan elvan kınalı Karadır gözleri sürmeli değil >	Yağdırır yağmuru yeli estirir Kimini güldürür kimin' küstürür Kısmet ise kadir Mevlâm gösterir Sevmeli güzeli öğmeli değil
---	---

Bir bölük turna da havada uçar İner engininden bir bâde içer Esen seher yeli göğsünü açar Yâr göğsün bendleri düğmeli değil	Turnalar katarla havada kışlar Bak başıma geldi gördüğüm düşler Size derim size yâren yoldaşlar Kavli yalan dostu sevmeli değil
Karac' oğlan der ki konup göçmedim Ak göğsünün düğmelerin açmadım Fırsat elde iken alıp kaçmadım Öldürmeli beni döğmeli değil	

- Seyyid Nesîmi Divanı'ndan seçmeler (*Kemâl Edîb Kürkçüoğlu*)

Gerçek hadîs imiş bu ki: "Hûbın vefâsı yoh!" Kim sevdi hûbı kim dedi: "Hûbın cefâsı yoh!"	"Güzelin vefâsı yok!" sözü, gerçeğe ne kadar da uygun bir sözmüş. Kim, güzeli sevdi de "Güzelin cefâsı yok!" dedi.
"İşkın belâsı yoh!" deyüben işka düşme kim, Kim âşık oldu kim dedi: "İşkın belâsı yoh!"	Sakın "Aşkın belâsı yok!" diyerek aşka düşme ki âşık olanlar içinde kim "Aşkın belâsı yok!" dedi?
Fânî cihâna bahma, geçer ümri sevme kim: Ümrin zevâli vâ u cihânın bekası yoh!	Göçücü cihâna bakma, geçici ömrü de sevme! Çünkü ömrün zevâli vardır, cihânın bekası yoktur.

÷

Fürkatün şerbeti âcîdur anı içemezem; Ey lebün gül-şekerî derdime dermân, berü gel!	Ayrılığının şerbeti acıdır; içemem onu. Ey dudağının gül tatlısı derdime dermân olan, beri gel!
Âşkın Tâmusu yârından ırâğ olduğudur; Ey cemâlün İrem'î Ravza-i Rıdvân, berü gel!	Âşkın Cehennemi, yârından irak oluşudur. Ey İremsi güzelliği Rıdvân Ravzası (Cennet'in tâ kendisi) olan, beri gel!
Anberîn sünbül-i zülfün düşelî benden ırâğ, Kati âşüfteyem ey zülfî perişan, berü gel!	Ey yüzünün iki yanından sarkan saçları dağınık güzel, sünbüle benzeyen, anber kokulu zülfün benden iraklaşalı, ziyâdesiyle çılgınım; ne olursun, beri gel!

÷

Yârin cefâsı cümle vefâdur, cefâ degül! Yârı "Cefâ kılar." Diyen ehl-i vefâ degül!	Sevgilinin yaptığı her cefâ, cefâ değildir, vefâdır. Sevgiliden "Cefâ eder." diye söz açan kimse, vefâ ehli değildir.
Ma'şûkı her ne kılsa revâdur muhibbine; İllâ firâkı odına yahmak revâ degül.	Sevilen güzel, sevenine her ne yapsa yaraşır; ancak, onun ayrılığının ateşine yakması yaraşmaz.
Hâmî cihânda ey gönül ol vahdet ehli kim, Yüz bin belâ vü mihnet ilen mübtelâ degül?	Ey gönül, cihânda yüz bin belâyâ, sıkıntıya düşmemiş Vahdet ehli nerede var?

÷

Şâha senin gibî dahi hûr-i beşer mi var? Yüzün letâfetî gibi nûr-i kamer mi var?	Ey güzeller şâhı, daha başka senin gibi insan kılığında hûrî var mı? Yüzünün hoşluğu gibi ay aydınlığı mı var?
Zülfün kohûsı gönlümü reyhân ü gül kılar; Kuds ehline bunun gibi bâd-ı seher mi var?	Zülfünün kokusu, gönlümü fesleğene, güle döndürür; kutlu kişilere bunun gibi seher yeli var mı ki?
Yoğ itmeyince varluğumu bulmadum seni; Yokluk gibî kapunda senün mu'teber mi var?	Varlığımı yok etmeden seni bulamadım; kapında yokluk gibi değer verilecek nesne var mı?

- Üç farklı sevgi (*Masumi Toyotome*)

Sevgi üç türüdür. Birincisinin adı 'Eğer' türü sevgi. Belli beklentileri karşılırsak bize verilecek sevgidir bu. Örnekler: "Eğer iyi olursan baban, annen seni sever. Eğer başarılı ve önemli bir kişi olursan, seni severim. Eğer eş olarak benim beklentilerimi karşılırsan seni severim." **En çok rastlanan sevgi türü budur. Bir şarta bağlı sevgi. Karşılık bekleyen sevgi.** Sevenin, istediği bir şeyin sağlanması karşılığı olarak vaat edilen bir sevgi türü budur. Nedeni ve şekli bakımından bencildir. Amacı sevgi karşılığı bir şey kazanmaktır.

Evliliklerin pek çoğu 'Eğer' türü sevgi üzerine kurulduğu için çabuk yıkılıyor. Gençler birbirlerinin o anki gerçek hallerine değil, hayallerindeki abartılmış romantik görüntüsüne aşık oluyor ve beklentilere giriyorlar. **Beklentiler gerçekleşmediğinde, düş kırıklıkları başlıyor.** Sevgi nefrete dönüşüyor. En saf olması gereken anne baba sevgisinde bile 'Eğer' türüne rastlanıyor.

İkincisi **'Çünkü' türü sevgi.** Bu tür sevgide kişi bir şey olduğu ya da bir şey yaptığı için sevilir. Başka birinin onu sevmesi, onun **sahip olduğu bir niteliğe ya da koşula bağlıdır.** Örnek mi? Seni seviyorum. Çünkü çok güzelsin (yakışıklısın). Seni seviyorum. Çünkü o kadar popüler, o kadar zengin, o kadar ünlüsün ki. Seni seviyorum. Çünkü bana o kadar güven veriyorsun ki.

'Çünkü' türü sevgi 'Eğer' türü sevgiye tercih edilir. 'Eğer' türü sevgi, bir beklenti koşuluna bağlı olduğundan büyük ve ağır bir yük haline gelebilir. Oysa, zaten sahip olduğumuz bir nitelik yüzünden sevilmemiz hoş bir şeydir, egomuzu okşar. Bu tür olduğumuz gibi sevilmeaktır. **İnsanlar oldukları gibi sevimliyi tercih ederler.** Bu tür sevgi onlara yük getirmediği için rahatlatıcıdır.

Ama derin düşünürseniz, bu türün 'Eğer' türünden temelde pek farkı olmadığını görürsünüz. Kaldı ki, bu tür sevgi de yükler getirir insana. İnsanlar, hep daha çok insanlar tarafından sevilmeğe isterler. Hayranlarına yenilerini eklemek için çabalarlar. **Sevilecek niteliklere onlardan biraz daha fazla sahip biri ortaya çıktığı zaman, sevenlerinin, artık ötekini sevmeye başlayacağından korkarlar.** Böylece yaşama, sonsuz sevgi ve kazanma gayretkeşliği ve **rekabet** girer. Ailenin en küçük kızı, yeni doğan bebeğe içerler. Sınıfın en güzel kızı, yeni gelen kıza içerler. Evli kadın, kocasının genç ve güzel sekreterine içerler.

O zaman **bu tür sevgide, güven duygusu bulunabilir mi?** 'Çünkü' türü sevgi de, gerçek ve sağlam sevgi olamaz. Bu tür sevginin güven duygusu vermeyişinin iki ayrı nedeni daha var:

Birincisi, acaba bizi seven kişinin düşündüğü kişi miyiz korkusu. (Tüm insanların iki yanı vardır. Biri dışa gösterdikleri, öteki yalnızca kendilerinin bildiği. İnsanlar sandıkları kişi olmadığımızı anlar ve bizi terk ederlerse korkusu buradan doğar.)

İkincisi de: Ya günün birinde **değişirsem** ve insanlar beni sevmez olurlarsa endişesidir. Japonya'da bir temizleyicide çalışan dünya güzeli kızın yüzü patlayan kazanla parçalanmış. Yüzü fena halde çirkinleşince, nişanlısı nişanı bozup onu terk etmiş. Sahip olduğu sevgi, sahip olduğu güzellik temeli üstüne bina edilmiş olduğundan, bir günde yok olmuş. Güzellik kalmayınca, sevgi de kalmamış. Kız birkaç ay sonra kahrından ölmüş... Toplumdaki sevgilerin çoğu 'Çünkü' türündedir ve **bu tür sevgi, kalcılığı konusunda insanı hep kuşkuya düşürür.**

Ve işte sevgilerin en gerçeği, **üçüncü tür sevgi,** benim **'Rağmen'** diye adlandırdığım türdür. Bir koşula bağlı olmadığı için ve karşılığında bir şey beklenmediği için, 'Eğer' türü sevgiden farklı bu. Sevilen kişinin çekici bir niteliğine dayanmayıp böyle bir şeyin varlığını esas olarak almadığı için 'Çünkü' türü sevgi de değil. Bu üçüncü tür sevgide, insan **bir şey olduğu için değil, bir şey olmasına rağmen sevilir.** Güzelliğe bakar mısınız? 'Rağmen sevgi'. Burada insanın, iyi, çekici ya da zengin konum edinerek sevgiyi kazanması gerekmiyor. Kusurlarına, cahilliğine, **kötü huylarına** ya da kötü geçmişine **rağmen olduğu gibi, o haliyle sevillebiliyor.**

Yürekerin en çok susadığı sevgi budur. Farkında olsanız da, olmasanız da, bu tür sevgi sizin için yiyecek, içecek, giysi, ev, aile, zenginlik, başarı ya da ünden daha önemlidir. Bunun böyle olduğundan nasıl emin olursunuz? Haklı olduğunuzu kanıtlamak için şu soruma cevap verin: Kalbinizin derinliklerinde, dünyada kimsenin size aldırmadığını ve hiç kimsenin sizi sevmediğini düşünseydiniz, yiyecek, elbise, ev aile, zenginlik, başarı ve üne olan ilginizi yitirmez miydiniz? Kendi kendinize yaşamamanın ne yararı var diye sormaz mıydınız? Şu anda en sevdiğiniz kişinin sizi sadece kendi çıkarı için sevdiğini anladığımızı bir düşünün. Dünya birden bire başınıza yıkılmaz mıydı? O an yaşam size anlamsız gelmez miydi? Diyelim sıradan bir yaşamınız var. Günlük yaşıyorsunuz. Günün birinde gerçek, derin ve doyurucu bir sevgi bulacağınızdan umudunuz olmasa, kalan hayatınızı nasıl yaşardınız? Öyleleri ya iyice umutsuzluğa kapılıp intihar ediyorlar ya da iyice dağıtıp yaşayan ölü haline geliyorlar.

Bugün yaşamınızı sürdürebilmenizden nedeni 'Rağmen' türü sevgiyi şu anda yaşamamız ya da bir gün bu sevgiyi bulacağımıza inancımızdır. Bugün yaşadığımız toplumda herkesi doyuracak bu sevgiyi bulmak zor. Çünkü herkesin sevgiye ihtiyacı var. Kimsede başkasına verecek fazlası yok. Yakınımızda olan birinin bu sevgiyi bize vermesini bekleriz. Ama o da aynı şeyi başkasından beklemektedir. **"Dünyadaki en büyük kıtlık, rağmen türü sevginin yeterince olmayışıdır."**

- **Yitik dünya** (*İ. Hakkı Özbilgin*)

<p>Tüm özlemlerimi gerçekleştirecek Bir dünya bulduğumu sanmıştım. Aldanmışım... Bir yıldız misali Kaydı gözlerimin önünden Ardından bakakalmışım... Bilmiyordu, Anlıyordu belki de.. Gözüm yoktu etinde, kemiğinde Ruhunu, arılığını, duruluğunu seviyordum Dedim ya.. Dünyamdı işte!.. Onda teselli arıyor, Her şeyi onda buluyordum... Eserimdi... Esiriydim...</p>	<p>Anılarımız vardı unutulmayan... Her bakışı, Ayrıydı bütün bakışlardan... Her davranışı Tatlı, bambaşkaydı; Mutlu ederdi beni... Böyle erken bir gidişin Zamanı mıydı şimdi? Bir gün ayrılık vardı Biliyordum... Ama, elimde değildi Seviyordum...</p>
---	---

- **Ne mal peşinde yorulduk** (*Mehmet Çınarlı*)

<p>Ne mal peşinde yorulduk, ne mülkü kıskanırız; Değerli dendi mi dünyada bir gönül tanırız. ></p>	<p>Ümide, sevgiye bir öyle ihtiyaç var ki: Yüzüncü kez bile aldatsalar da aldanırız.</p>
<p>Uzak düşüp çağımızdan, bugün geçenle yaşar, Yarın da bir gelecek zamana yaslanırız.</p>	<p>Ömür süren çabamız çoklarınca hor görülür; Küçümsenir, ezilir, türlü türlü suçlanırız.</p>
<p>Dikenli yolları ısrarla kendimiz seçtik, Şikâyet eylemeden her cefaya katlanırız.</p>	

- **Vazgeç artık nazdan** (*Mahmut Turgut*)

<p>Nice umutlar boy attı içimde Seni gördüğüm zaman ></p>	<p>Geldi oturdu Süphan Dağı sanki başıma Hâlim duman</p>
<p>Yürek değil -odun sobası- şuramdaki Gürül, gürül yanan</p>	<p>Gözyaşı olamaz böylesine coşkun Zap suyudur gözlerimden akan</p>
<p>Gel aydınlat -güzelliğinle- karanlık gecelerimi Vazgeç artık nazdan</p>	

- **Karanfiller** (*Rüstem Akınsu*)
Bazen acı rüzgâr gibidir hâtıralar,
Tekrar açılır eski kapanmış yaralar.
**Yüzlerce karanfil dolu bir bahçe gönül,
Bir hâtra üstünde dolaştıkça kanar.**

- **Toprak kokusu** (*Bekir Sıtkı Erdoğan*)

Ben yanmış kum, sen çöle inmiş nursun;
İflâh olmaz bağıma son yağmursun.
**Tek hatıramız, şu taze toprak kokusu,
Bir sepeleyip geçme hemen n'ölursun!**

o **Çocuğun camı** (*Doğan Cüceloğlu*)

Kaliforniya'da Long Beach şehrindeki Eyalet Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak ders verirken, aynı sömestride benim iki dersimi alan bir kız öğrencim dikkatimi çekmeye başlamıştı. Bu genç bayanın şu özelliklerinin farkına varmışım: Her şeyden önce çok güzel bir kızdı. İkinci olarak çok iyi bir öğrenciydi; bütün sınav ve ödevlerde en yüksek notu o alıyordu. Ayrıca, çok hanımefendi, çok nezih bir kişiliği vardı.

Bölümün bir pikniğinde kız öğrencimin nişanlısıyla tanıştım. Yukarıda özelliklerini saydığım o güzel kızın bana tanıştırdığı erkek, yirmi yedi-yirmi sekiz yaşlarında, saçları biraz dökülmüş, şişman denecek kadar toplu, çirkin, kısa boylu biriydi. Bu kişiye parası için yüz vermiş olabileceğini düşündüm. Daha sonra öğrendim ki, bu genç adamın parasal gücü yok; başka bir üniversitenin psikolojik danışmanlık bölümünde doktora öğrencisi olarak okula devam ediyor ve ileride akademisyen olarak kariyer yapıp profesör olmak istiyor.

Acaba benim güzel öğrencim bu adamda ne bulmuştu? Bir hafta sonra ders çıkışı koridorda öğrencimin yanına yaklaştım ve Sally adıyla anacağım öğrencimle aramızda şöyle bir konuşma geçti:

- Sally, nişanlıyla nasıl tanıştığınızı merak ediyorum?

- Bir kilise faaliyetinde aynı komitede çalıştık; o zaman tanıdım kendisini.

- Nesi seni etkiledi; **hangi özelliklerini sevdin?**

- O şahane bir insan; **o benim kahramanım!** Ben ondan çok şeyler öğrendim.

- Nasıl yani?

-Frank bir **yetimhanede büyümüş. Yetim olmanın ne demek olduğunu bildiği için, üniversite öğrencisi olunca, yetimhaneden iki çocuğa ağabeylik yapma kararı almış.** Haftada on saatini onlara ayırıyor; onlarla buluşup oynuyor, kitap okuyor, onları müzeye götürüyor. Onların iyi gelişmesi için elinden geleni yapıyor. Biri ameliyat oldu, hastanede yatıyor ve Frank şimdi akşamları hastanede kalıyor, geceleri ona bakıyor.

Bir süre sonra Sally'nin içinde **yetiştirdiği aile ortamını merak etmeye başladım.** Dört-beş hafta sonra San Francisco'ya gidecektim, Sally'nin ailesinin yaşadığı kasaba yolumun üstündeydi, onlara uğrayabilir, onlarla tanıştıktan sonra yoluma devam edebilirdim. Bu planımı Sally'e söylediğimde Sally, '-O gün ben de aileme gidecektim; isterseniz beraber gidebiliriz,' dedi.

Ailesine haber verdi. Onlar da sabah kahvaltısına gelmemizi söylemişler. Long Beach'ten sabahın altısında yola çıktık ve dokuz buçuk civarında Sally'nin ağabeyi Brian'ın evine vardık. Sally'nin babası George orada buluşmamızı uygun görmüş. **Çok güler yüzlü bir aileydi.** Brian'ın, en ufağı dört yaş civarında dört çocuğu vardı.

Ziyaret ettiğim bu güler yüzlü sıcak ailede, iki olay gerçekten dikkatimi çekti. Bunlardan ilki, Sally'nin babası George'un **torunlarıyla konuşurken onların göz hizalarına inmesi**ydi. Bunu o kadar doğal yapıyordu ki, artık farkına varılmadan yapılan bir davranış olduğu belliydi. Sally'ye, babasının torunlarıyla hep böyle mi konuştuğunu sordum. 'Evet' yanıtını alınca, kendisi çocukken de babasının, onunla göz hizasına inerek mi konuştuğunu sordum. 'Evet, biz böyle biliyoruz. Ağabeyim Brian da çocuklarıyla böyle konuşur; ben de kendi çocuklarımla böyle konuşacağım. Biz böyle biliyoruz', dedi. Tüylerim diken diken oldu.

Ben üniversite öğretim üyesiydim ve insan psikolojisi benim uzmanlık alanımdı ama üç çocuğumdan hiçbirisiyle göz hizasına inerek konuştuğumu hatırlamıyordum. Kendime kızdım; sonra kendime kızmaktan da vazgeçtim, beni yetiştirenlere kızdım. Sonra onlara kızmaktan da vazgeçtim ve bütün nesilleri yetiştiren kültür ortamına kızdım. Daha sonra kimseye kızmayacağımı anlayarak, oradaki öğrenme fırsatından yararlanmaya karar verdim.

Torunlarının önünde diz çökerek konuşan dede George'a 'Beyefendi, çocukların göz hizasına inerek konuşuyorsunuz!' dedim. Bana biraz şaşkınlıkla gülümseyerek, 'Tabii, **onlar küçük insanlar!**' yanıtını verdi. Öyle bir bakışı vardı ki, bu bakış sanki 'Bu kadar doğal bir şey ki, herhalde bunu herkes yapıyordur; sen yapmıyor musun?' diyordu. O bakışa karşı bütün yaptığım, mahcup bir gülümseme oldu.

Bu güler yüzlü sıcak ailede dikkatimi çeken ikinci olay, Sally'nin ağabeyi Brian'ın davranışı oldu. Brian, Pasifik ülkeleriyle ticaret yapan, oldukça varlıklı biriydi. Evlerinin büyüklüğünden, yüzme havuzundan, çiftliklerinden, arabalarının türünden ailenin zenginliği belli oluyordu. Kahvaltıdan sonra saat on bir dolaylarında telefon çaldı ve Brian bir süre telefonla konuştu. Ofisten arıyorlarmış, Koreli bir işadamı Los Angeles'ta imiş, kendisiyle görüşmek için helikopterle saat 14'te gelmek istiyormuş.

Başka bir randevusu olduğunu söyleyerek bu teklifi reddetmiş olan Brian, bize durumu şöyle açıkladı: **'Dört çocuğum var ve her hafta biriyle dört saat baş başa geçiririm. Bugün dört yaşındaki kızım Mary'le randevum var. Çocuklar çok çabuk büyüyorlar, eğer dikkat etmezsen, bir bakıyorsun, büyümüşler ve onlarla beraber zaman geçirme olanağı kaybolmuş.** Brian'ın yaşam vizyonunu sormadım, ama davranışından nelere öncelik verdiği belli oluyordu. Brian için çocukları şüphesiz en az işi kadar önemliydi. Brian'ın yaşamında bununla ilgili bir pişmanlık duygusu, bir 'keşke' olmayacak.

Sally'e sordum: **'Baban seninle randevulaşır mıydı?'**

'Evet', dedi, 'yalnız benimle değil, **her çocuğuyla sırasıyla baş başa zaman geçirirdi.** Ve ilave etti, 'Biz böyle gördük, böyle biliyoruz. Benim çocuğumun da babası böyle yapacak!'. Gülümseyerek, 'Nereden biliyorsun?' diye sordum. 'Biz Frank'le konuştuk' diye cevap verdi. Yine içim cız etti. Daha doğmadan çocuğun gelişme ortamıyla ilgili bir bilinç oluşmuştu. Kendi çocuklarıma içim yandı. Evlenmeden önceki bilincimi, kafamın karmaşıklığını, evlendiğim kıza ettiğim eziyetleri ve ondan da acısı, **kendi yavrularıma çektiğim acıları düşündüm.** Biraz daha düşününce kendimin de acı çektiğini anladım ve bu sefer kendi çocukluğuma içim yandı. Daha sonra babamın, anamın çocukluğuna içim yandı. Ve son durak olarak ülkemin tüm çocuklarına içim yandı.

Yine kimseye kızamayacağımı anlayınca, 'bundan sonra ne yapabilirimle ilgili düşünmeye karar verdim. İşte değerli okurum; yazdığım kitaplar, verdiğim seminerler, hazırladığım televizyon programları, 'Ne yapabilirim?' sorusuna verdiğim yanıtların öğeleridir. Sally'nin içinde yetiştiği ortamı görmüş ve anlamış biri olarak onun davranışlarına şimdi daha iyi anlam verebiliyorum. Sally, içinde yetiştiği ailede, var oluşun beş boyutunu da doya, doya yaşayabilmişti. **Çocuğun hizasına inerek onunla göz göze konuştuğunuz zaman çocuk, 'Sen varsın, sen doğalsın, sen değerlisin, sen güçlüsün ve sen sevmeye layıksın', mesajı alır ve çocuğun CAN'ı beslenir.**

Çocuğuyla randevusuna sadık kalan baba, 'Seninle zaman geçirmek istiyorum, seni özledim', mesajını güçlü olarak verir. Çocuk bu mesajı zihinsel olarak değil, sezgisel olarak alır ve aldığı bu sezgisel mesajlar sayesinde çocuğun hamuru, 'Ben sevmeye layık biriyim!' diye yoğrulur. **Bir ana babanın çocuklarına verebileceği en büyük miras, var oluşun beş boyutunda beslenmiş ve buna inanmış güçlü bir CAN'dır.**

- **Sevgidir hayata katık** (Bahattin Karakoç)

Kilit namuslu bir polis, Güven evrensel bir ferman. Eğer sevgi olmasaydı Çoktan tükenirdi insan. >	Yaşıyorsak çok umutlu, İnancın suları derin... Aydınlık kapıya varır Yolu, kutsal sevgilerin. >	Yürek bir yediveren gül; Tomurcuk döktürür ak ak. Sevgimiz tekmelense de Hep yüceltir bağışlamak.
Vermek, karşılık almadan; Soylu atları aksatmaz. Güneş hergün doğar, batar; Sevgi güneşi hiç batmaz.	İğil iğil akan özsu, Gül ağacı budağından, Renkli kalemler öpmeli Ak kâğıdı dudağından.	Biz sevgiyle kilitlendik; Allah kapar, Allah açar... İçimiz bir has-bahçedir, Dilimiz altın anahtar.
Sevgidir hayata katık, Soframızdan eksilmeyen. İç-karası kalay tutmaz, Sevgi kararmaz gümüşten.		

- **Ağlamak için gözden yaş mı akmalı?** (Victor Hugo)

Ağlamak için gözden yaş mı akmalı?	Hırsızlık; para, mal mı çalmaktır?
---	------------------------------------

Dudaklar gülerken insan ağlayamaz mı? Sevmek için güzele mi bakmalı? Çirkin bir tende güzel bir ruh, kalbi bağlayamaz mı? Hasret; özlenenden uzak mı kalmaktır? Özlenen yakındayken hicran duyulamaz mı?	Saadet çalmak, hırsızlık olamaz mı? Solması için gülü dalından mı koparmalı? Pembe bir gonca iken gül dalında solmaz mı? Öldürmek için silah, hançer mi olmalı? Saçlar bağ, gözler silah, gülüş, kurşun olamaz mı?
---	---

- **Çiy** (*Rüstem Akınsu*)
Sonsuz bir ömür isteği, bilmem ki niçin,
Bir sevgili yar yoksa ve bir aşk da derin.
Yıldız bile olsaydım inerdim gökten,
Bir gonca gülün üstüne çiy olmak için.
- **Çay** (*Bahattin Karakoç*)
Şiirim, düşüm, kadını, orkidem
Boşluk bırakmadın içimde
Sen hep bendesin, benim için rakediyorsun
Ben hep seni içiyorum koyu-demli
Mutluluğumuzun karesince
Gözlerin deniz
Saçların orman
Sesin kan
Kanın çay.
- **Yaprak** (*Mustafa Miyasoğlu*)
Aşk kanar sevda büyür
Dağları deler Ferhat
Sular yaprağa yürür
- **Bir mavi türküdür deniz** (*O. Olcay Yazıcı*)
Emine kız/mor şafakta
sahile bir gül salar.
ve yazar yaprağına:
“yare verin dalgalar.”

○ **Bir İbrahim bıçağı ikiye biçer taşı**
Sevgili nasıl kırdı kutlu dışın taş senin (*Osman Sarı*)
(Uhud Gazvesi’nde uzaktan atılan bir taşla Resûlullah’ın dışının kırıldığını hatırlayalım.)

○ **Niçin çıktın dağlara evren çöl oldu Leylâ**
Topuğun öpmek için toz oldu dağ taş senin (*Osman Sarı*)
(Hıristiyanlığın dağlarda manastırlara çekildiği gibi, günlük hayatımızdan İslâm çıkınca hayatımızın can suyu çekildi, ortalık çöle dönüp toz duman oldu. Sabah akşam cinayet haberleri veriliyor hep.)
“**Kim, bir insanı,** bir can karşılığı veya yeryüzünde bir bozgunculuk çıkarmak karşılığı olmaksızın **öldürürse, o sanki bütün insanları öldürmüştür.** Her kim de birini (hayatını kurtararak) yaşatırsa, sanki bütün insanları yaşatmıştır...” (*Mâide, 5/32*)

- **Bütün şiirlerde söylediğim sensin**
Suna dedimse sen Leyla dedimse sensin
Ellerinden devşirir bahar çiçeklerini
Deniz gözlerinden alır sonsuzluğun haberini
Ey ipeklere yumuşaklık bağışlayan merhametin kalbi
Ey gönüllerin en yumuşağı en derini

Sırların sırrına ermek için sende anahtar vardır
Senden ümit kesmem kalbinde merhamet adlı bir çınar vardır
Sevgili
En sevgili
Ey sevgili
Uzatma dünya sürgünümü benim (Sezai Karakoç)

- **el-Vedûd (Ramazan Sönmez)**

Vedûd; iman eden kullarını **çok seven** ve onlar tarafından **çok sevilendir**.

Vedûd; iman eden kulları için **kalplerde sevgiyi var eden**, güzel amelleri nedeniyle kullarından razı olan, onları öven ve onlara ihsanda bulunandır.

“Rabbinizden bağışlanma dileyin, sonra O’na tövbe edin. Şüphesiz Rabbim çok merhametlidir, **çok severdir.**” (*Hud, 11/90*)

“**O, çok bağışlayandır, çok severdir.**” (*Bürûc, 85/14*)

Resûlullah şöyle buyurmuştur:

- **Kişi sevdiğiyle beraberdir.** (*Buhârî, Müslim*)
- Şüphesiz Allah şöyle buyurmuştur: “Kim benim dostuma düşmanlık yaparsa, ben de ona harp ilan ederim. Kulum bana en güzel, kendisine farz kıldığım şeyleri yerine getirerek yaklaşır. Bundan sonra farzların dışındaki nafilelerle sürekli bana yaklaşımaya devam eder. Sonunda ben onu severim. **Onu sevdiğimde ise, onun gören gözü, işiten kulağı, tutan eli ve yürüyen ayağı olurum.** Benden bir şey isterse, istediğini kendisine veririm. Bir şeyden bana sığınırsa, sığındığı şeyden onu korurum. Mümin kulumun canını almak dışında yapacağım hiçbir işte tereddüt etmedim. Çünkü kulum ölümden hoşlanmıyor, ben de onun hoşlanmadığı şeyi istemiyorum.” (*Buhârî*)

Allah’ın sevdikleri:

(Mallarınızı) Allah yolunda harcayın. Kendi kendinizi tehlikeye atmayın. İyi ve yararlı işleri en güzel şekilde yapın. Şüphesiz, **Allah iyi ve yararlı işleri en güzel şekilde yapanları sever.**” (*Bakara, 2/195*)

...Şüphesiz **Allah çok tövbe edenleri sever, çok temizlenenleri sever.** (*Bakara, 2/222*)

Hayır! (Gerçek, onların dediği değil.) Kim sözünü yerine getirir ve Allah’a karşı gelmekten sakınırsa, **şüphesiz Allah da sakınanları sever.** (*Âl-i İmran, 3/76*)

Nice peygamberler var ki, kendileriyle beraber birçok Allah dostu çarpıştı da bunlar Allah yolunda başlarına gelenlerden yılmadılar, zaafa düşmediler, boyun eğmediler. **Allah, sabredenleri sever.** (*Âl-i İmran, 3/146*)

Allah’ın rahmeti sayesinde sen onlara karşı yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı yürekli olsaydın, onlar senin etrafından dağılıp giderlerdi. Artık sen onları affet. Onlar için Allah’tan bağışlama dile. İş konusunda onlarla müşavere et. Bir kere de karar verip azmettin mi, artık Allah’a tevekkül et, (ona dayanıp güven). Şüphesiz **Allah, tevekkül edenleri sever.** (*Âl-i İmran, 3/159*)

Onlar, yalanı çok dinleyen, haramı çok yiyenlerdir. Eğer sana gelirlerse, ister aralarında hüküm ver, ister onlardan yüz çevir. Onlardan yüz çevirecek olursan, sana asla hiçbir zarar veremezler. Eğer hükmedecek olursan, aralarında **adaletle hükmet.** **Çünkü Allah, âdil davrananları sever.** (*Mâide, 5/42*)

Ey iman edenler! Sizden kim dininden dönerse, (bilin ki) Allah onların yerine öyle bir topluluk getirir ki, **Allah onları sever, onlar da Allah’ı severler. Onlar mü’minlere karşı alçak gönüllü, kâfirlere karşı güçlü ve onurludurlar. Allah yolunda cihad ederler. (Bu yolda) hiçbir kınayıcının kınamasından da korkmazlar.** İşte bu, Allah’ın bir lütfudur. Onu dilediğine verir. Allah, lütfu geniş olandır, hakkıyla bilendir. (*Mâide, 5/54*)

Hiç şüphe yok ki **Allah, kendi yolunda, duvarları birbirine kenetlenmiş bir bina gibi saf bağlayarak çarpışanları sever.** (*Saff, 61/4*)